

OTSUS

01.03.2021 nr 5-5/2021-017

Koondumisele nr 07/2021 Aktsiaselts Topauto Tartu / Auto-Bon AC Aktsiaselts ettevõtja osa loa andmine

1. Koondumine

05.02.2021 esitas Aktsiaselts Topauto Tartu (registrikood 10124163) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid Auto-Bon AC Aktsiaselts (registrikood 10283692) ja Aktsiaselts Topauto Tartu 05.02.2021 ettevõtte üleandmise lepingu. Ettevõtte üleandmise lepingust tulenevalt omandab Aktsiaselts Topauto Tartu äriühingult Auto-Bon AC Aktsiaselts ettevõtja osa, mis koosneb Citroen kaubamärki kandvate sõidukite jaemüügiga ja teenindusega tegelevast müügisalongist asukohaga Tähe 110, Tartu.

Tehingu tulemusena kuulub Auto-Bon AC Aktsiaselts ettevõtja osa koondumise teate esitanud äriühingu Aktsiaselts Topauto Tartu valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 08.02.2021 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 kohaselt on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks Aktsiaselts Topauto Tartu ja Auto-Bon AC Aktsiaselts.

Aktsiaselts Topauto Tartu on Eestis registreeritud äriühing, mis kuulub Topauto AS valitseva mõju alla. Topauto AS põhitegevuseks on SEAT, Suzuki, Hyundai, Isuzu ja SsangYong kaubamärgiga uute ja kasutatud sõidukite ja mehhanismide ning nende lisaseadmete, varuosade ost-müük, komisjonimüük, hooldus, remonditeenuste osutamine ja garantiiremont. Topauto AS konsolideerimisgruppi kuuluvad äriühingud Aktsiaselts Topauto Tartu, Topauto Pärnu OÜ ja Rentline OÜ. Aktsiaselts Topauto Tartu omab automüügisalongi Tartu linnas aadressil Ilmatsalu 28.

Auto-Bon AC Aktsiaselts on Eestis registreeritud äriühing, mis kuulub Soomes registreeritud äriühingu Auto-Bon Oy valitseva mõju alla. Auto-Bon Oy kuulub Scandy Holding Ltd kontserni. Kontserni kuulub ka Bassadone Automotive Nordic Oy, mille tütarettevõtjad tegelevad Peugeot, Hyundai, Suzuki, Isuzu ja SsangYong kaubamärgi kandvate sõiduautode ja tarbesõidukite maaletoomise ja hulgimüügiga Baltikumis, sh Eestis. Auto-Bon AC Aktsiaselts põhitegevuseks on uute Citroen kaubamärgiga sõidukite ja tarbesõidukite ning seonduvate varuosade ja autotarvikute maaletoomine ja hulgimüük. Käesolevas koondumises loetakse ettevõtja osaks äriühingule Auto-Bon AC Aktsiaselts kuuluv Tartu linnas aadressil Tähe 110 asuv jaemüügi esinduse (automüügisalongi), mis tegeleb uute Citroen kaubamärgiga sõiduautode ja tarbesõidukite ning seonduvate varuosade ja autotarvikute jaemüügiga, sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondiga ning kasutatud autode jaemüügiga (edaspidi ka Ettevõtte).

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2. Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi Juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15% ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25%, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Aktsiaselts Topauto Tartu ja samasse kontserni kuuluvad ettevõtjad tegelevad uute ja kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jae- ja hulgimüügi ning hoolduse ja remondiga Eestis. Kuna koondumise objektiks olev Ettevõtte ei tegele uute sõiduautode ja tarbesõidukite ning varuosade ja autotarvikute hulgimüügiga Eestis,

tekib horisontaalne kattuvus koondumise osaliste tegevuste vahel vaid uute ja kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüügi ning hoolduse ja remondi osas.

Võttes aluseks Konkurentsiameti varasemat praktikat ning arvestades käesoleva koondumise osaliste äritegevust, võib antud koondumise puhul eristada järgnevaid kaubaturgusid, kus tegutsevad mõlemad koondumise osalised:

- uute sõiduautode ja tarbesõidukite ning nende varuosade ja tarvikute jaemüük;
- kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüük;
- sõiduautode ja tarbesõidukite hooldus ja remont.

Uute ning kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüük on valdavalt riigisisene, hõlmates kogu Eesti territooriumi. Sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi geograafiliseks käibimise alaks võib olla üldjuhul lokaalsem piirkond kui kogu Eesti territoorium.

Kuivõrd käesoleva koondumise puhul turu struktuur oluliselt ei muutu ning koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda ühelgi koondumisega seotud kaubaturul, ei ole kaubaturgude täpne piiritlemine antud koondumise puhul vajalik. Käesoleva koondumise puhul analüüsib Konkurentsiamet konkurentsiolukorda Eestis eespool nimetatud kaubaturgudel, mille osas koondumise osaliste äritegevus kattub.

3.3 Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Tuginedes oma varasemale praktikale¹, võib ka käesoleva koondumise puhul hinnata koondumise mõju uute sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüügi kaubaturule, võttes aluseks Autode Müügi- ja Teenindustevõtete Eesti Liidu (AMTEL) 2019. aasta koondandmed, mis kajastavad Eestis müüdud uute sõiduautode ja tarbesõidukite mahtusid. AMTEL andmetest tulenevalt oli müüdud uute sõiduautode ja tarbesõidukite arv 2019. aastal [...]. Koondumise osaliste poolt 2019. aastal müüdud uute sõiduautode ja tarbesõidukite arv kokku oli [...], sellest Topauto AS kontserni kuuluvate ettevõtjate osakaal moodustas [0-5]% ning Ettevõtte osakaal moodustas [0-5]%. Eeltoodust tulenevalt kujuneb koondumise osaliste ühiseks turuosaks uute sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüügil [0-5]%.

Koondumise osaliste äritegevuste vahel Eestis tekib horisontaalne kattuvus ka varuosade ja autotarvikute jaemüügi osas. Konkurentsiamet ei ole varasemalt

¹Konkurentsiameti 14.10.2019 otsus nr 5-5/2019-056; Konkurentsiameti 10.12.2019 otsus nr 5-5/2019-066. Kättesaadav - <https://www.konkurentsiamet.ee/et/konkurentsijarelevalve-koondumised/koondumised/koondumiste-teated-ja-otsused>

varuosade ja autotarvikute hulgi- või jaemüügi kaubaturgu eraldi piiritletud, vaid analüüsinud koos uute sõidukite hulgi- või jaemüügiga. Seda põhimõtet on järgitud ka antud koondumise hindamisel põhjusel, et uute sõiduautode ja tarbesõidukite nii hulkimüügiga kui jaemüügiga tegelevad ettevõtjad müüvad ainult nn originaalvaruosasid ehk varuosasid ja lisaseadmeid, mis pärinevad sõiduki tootjalt ning neid ostavad sama marki sõiduki ostnud kliendid. Konkurentsiamet nõustub koondumise teate esitaja hinnanguga, et koondumise osaliste turuosad varuosade ja autotarvikute jaemüügil võivad olla ligikaudu samad mis sõidukite jaemüügil. Samas võivad koondumise osaliste turuosad varuosade ja autotarvikute müügil kujuneda ka oluliselt väiksemaks, kuna kaubaturul tegutseb palju ettevõtjaid, kes müüvad ka universaalse kasutusega varuosasid ja autotarvikuid või mõnede teiste tootjate (peale sõiduki tootja) valmistatud tooteid.

Kasutatud sõiduautode jaemüügi kaubaturu analüüsimisel kasutas Konkurentsiamet koondumise osaliste poolt esitatud andmeid, mille kohaselt kogu kaubaturu suuruse hinnang põhineb AMTEL andmetel. Vastavalt AMTEL andmete toimus 2019. aastal kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite omanike vahetusi Eestis kokku 136 606. Koondumise osaliste poolt 2019. aastal müüdud kõikide kasutatud autode ja tarbesõidukite arv oli [...]. Sellest tulenevalt on koondumise osaliste turuosad kokku kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüügi kaubaturul [0-5]%. Kasutatud sõiduautode jaemüügiga tegeleb Eestis väga suur hulk erinevaid äriühinguid. Lisaks konkureerivad antud turul ettevõtjatega ka eraisikutest müüjad, kes reklaamivad autode müüki meedia vahendusel (nt veebiportaalides).

Sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi kaubaturu analüüsimisel kasutas Konkurentsiamet koondumise osaliste poolt esitatud andmeid, mille puhul kogu kaubaturu suuruse hinnang põhineb Statistikaameti andmetel. Statistikaameti andmete kohaselt oli 2018. aasta mootorsõidukite hoolduse ja remondi müügitulu Tartu maakonnas 14 892 700 eurot. Koondumise osaliste poolt 2018. aastal osutatud sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse- ja remonditeenuste müügikäive oli [...] eurot, mis moodustab sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi kogu müügitulust Tartu maakonnas ligikaudu [10-20]%.

Koondumise osalistega samadel kaubaturgudel tegutseb veel mitmeid ettevõtjaid. Näiteks 2019. aastal registreeritud uute sõiduautode markide TOP 10-sse kuuluvate sõiduautode kaubamärkide pingerida on alljärgnev: TOYOTA, ŠKODA, RENAULT, VOLKSWAGEN, KIA, PEUGEOT, CITROEN, DACIA, HONDA, SUBARU.

Sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüügi kaubaturul tegutsevad Eestis veel mitmed koondumise osaliste konkurendid, näiteks: Amserv Grupi AS, ELKE GRUPI AKTSIASELTS, Aktsiaselts Auto 100, Moller Auto Tallinn OÜ, aktsiaselts INFO-AUTO, Eurostauto OÜ, osäühing Inchcape Motors Estonia, ABC MOTORS AS, City Motors Aktsiaselts, OSAÜHING CATWEES jt.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu oluliselt konkurentsiolukord ega kaubaturgude struktuur. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Aktsiaselts Topauto Tartu ja Auto-Bon AC Aktsiaselts ettevõtja osa koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsiameti juhataja – peadirektori asetäitja

Konkurentsiameti 01.03.2021 otsuse nr 5-5/2021-017 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.

/Svetlana Ljutova/ 03.03.2021